1873. V. évfolyam. 175. szám. Kedd, szeptember 9.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Az uj testvérek.

** Meglőn tehát csakugyan. A horvát kiegyezés iránt táplált reményünk beteljesedett, s a magyar-horvát alku megköttetett. Tiz szavazat ellen 79 támogatta ama javaslatot, mely már csak a királytól várja szentesitését.

Temérdek bajunk volt nekünk a horvátokkal; egykor őrólok is mondá a költő, hogy „marják mindig a magyart,“ s „mohó étvágygyal megrohannak minket, miként a holló holt testekre száll.“ De ez régen volt, akkor, midőn a népei jóléteért buzgó tejedelem nevében a kamarilla is a haza ellen forditotta ádáz seregét.

Azóta változtak az idők. Magyarország testvéri szeretettel ölelte körül a horvát földet, s ez elfogadta az ölelést, azért, hogy közelebb férjen hazánk szivéhez, melyből szivja az életerőt.

Jöttek aztán a legirtóztatóbb jajkiáltások Zágráb falai közül, hogy a szegény horvátok — már a kinpadon vannak.

Rajtunk is a zsarnokság igája nehezedett, s a horvátok minket okoltak, hogy mi rabok nem adunk nekik szabadságot. Szóval, annyira mentek a dolgok, hogy Horvátország egyik legdühösebb ellenünkké növé ki magát. S mindezért szorult helyzetünkben mitsem teheténk.

No azt elismerjük, hogy az ujabb magyar kormány egy vagy más tekintetben, mostoha volt a horvátokhoz; s ők ezt fel is használták, nem a kormány, hanem a magyar nemzet elleni gyülölet szitására.

Pedig csak igen kevés körültekintés kellene akár a horvátok, akár bármely nemzetiség részéről, hogy meggyőződjék, miszerint a magyar nemzet egyátalában nem hajlandó a zsarnokságra.

Csak nézzük meg azon tényt, hogy a Magyarországban élő nemzetiségek ez ideig a legnagyobb eredetiségben fentarták nyelvöket, szokásaikat, s e tekintetben nyomásról sohasem lehetett panaszuk. Pedig csak a müvelt német állam példáját kellett volna követnünk, hogy Magyarországot egészen magyarrá tegyük. Mi ezt nem tevők, annak daczára, hogy saját nemzetiségünk idegenesedését napról-napra ijesztőbb mérvben van alkalmunk szemlélni.

A horvátoknak, kiket most uj testvéreinkül fogadánk, kevés okuk van panaszkodni a magyar nemzet ellen. — Hazánkban még a horvátok folytonos gyülölete sem tudta felkölteni irántok az ellenszenvet. Esünk ágában sem volt soha, hogy nyelvöket, szokásaikat háborgassuk. Ott van most is Bécsben a közkiállitáson tárgyaik felett az egyedüli horvát felirat, senki sem háborgatá őket, hogy a magyar osztályban talán illenék oda tenni a magyar feliratot is.

De talán nem is illenék most szemrehányásokat tenni azoknak, kiket testvéri csókokkal kellene illetnünk. Ugyis megszoktuk már legégetőbb sebeinkre a feledség fátyolát takarni.

Azonban jelezni kivántuk, hogy a horvátok épen nem viseltettek iránt unk kegyességgel akkor, midőn elfogadák a kiegyezési javaslatot. Ekkor csak is saját jól felfogott érdekökben cselekedtek; a magyar igenis lovagiasságát megmutatta az ajánlattételben is.

A kiegyezési vita ugyan a horvát országgyülésen nem mondható valami fényesnek, annyival inkább kegyeletesnek. Ellenségeink ott is előállottak s horvát apostoli szint öltve magokra, ugyancsak lövöldözték fulánkjaikat, de a melyeknek mérge — ugy látszik — magokban a lődözőkben maradt.

Egyébiránt a szám, mely többséggel a kiegyezési javaslat elfogadtatott, eléggé tanuskodik arról, hogy a horvátok többsége nem akarja tovább folytatni a magyarfaló politikát.

Mi szeretetteljesen üdvözöljük az uj testvéreket. Legyen szent e most kötött szerződés, hogy vállvetve igyekezzünk a közös haza felvirágoztatásán, s egyesült erővel védjük is meg, — ha kell, — a támadók ellen.

Az egyesülésben van az erő.

Áldjon, vagy verjen sors keze, — itt élnünk, halnunk kell!

— **Deák Ferencz** vallásügyi beszédét az ország legnagyobb része magáévá tette, s azon értelemben felirt az országgyülés hez. Ugyde máraz t is tapaszta ltuk, hogy Deák nem ugy szavaz, mint a hogy néha beszél, jó volna talán egyuttal Deákhoz is feliratot intézni, hogy — legyen szives elveihez ragaszkodni, s annak kivitelét sürgetni.

— **A magyar főváros** e hó 27- s 28-ik napján választja meg a törvényhatósági bizottságot. A választók száma 10,264.

— **A keresk. ügyér** a vámszövetség ügyében a keresk. iparkamarákhoz, gazdasági s iparos egyletekhez köriratot intézett, melyben felkéri, hogy a vámszövetség határozatait eddigi tapasztalatai alapján beható és részrehajlatlan birálat alá vegyék, s erről jelentést tegyenek.

— **Szegény budaiak!** A Buda városi közgyülés elhatározta, hogy a vizvezeték használata mindenkire kötelező. A kik ismerik a fővárosi vizvezeték iszonytató rosz vizét, azok bizonyára velünk együtt a legőszintébben sajnálják a szegény budaiakat.

— **Az utólsó Árpád** — már t. i. magát nevezé igy Crony — Chanel franczia herczeg, — aug. utólsó napján meghalt 80 éves korában. Béke vele!

Vidéki lapszemle.

‡.) A „Bihar“ ama titkos és nyilvános „uszitgatások“ ellen emel szót, melyek darab idő óta a Magyarországgal rokon nemzetiségek sajtója utján kezdenek lábra kapni.

— A „Nagyvárad“ a czimek elvetése mellett ir. A czimkórság napjainkban annyira elharapózott, hogy csak tömeges s együttes ellenző lépés által gátolható meg. Ezt oly szövetség létrejötte által véli kivihetőnek, mely egymás közt s a véle érintkezőkkel, csak hivatali állását használva czimzetül, társalog. Az egyes tagok kötelezik magukat még legalább 2 tagot az egyletbe választani, ezek után ismét kettőt-kettőt, s igy tovább. Ajánljuk ez iditványt olvasóink (s zárjel közt a kolozsvári nagyságos egyetemi tanárok) figyelmébe.

— A „Szamos“ az általános pénzhiány, a drágaság s ennek oka, a föld termékenységérül elmélkedve, azon nézpontra jut, hogy ezt legczélszerübben (de másként nem is!) ugy lehetne megszüntetni, ha a kormány a kész csatornatervek közül azokat, mik a leginkább terméketlen vidékekre vannak tervezve, foganatositja. Vajha kormányunk, ez életre való s életbevágó inditványt kellő figyelembe venné!

— A „Szabolcs“ a „népoktatás ügyéről Nyiregyházán“ czim alatt czikksorozatot folytat. Helyi érdekü.

— A „Székesfejérvár“ szintén ez irányban ir. Érdekes tárczájában ismét Lukáts Gyula, magyar tengerészhadnagytól közöl egy alexandriai levelet, melyben a „háremnők“ ről hoz ismertetést.

Karczolatok a közkiállitásról.

(*.*) Mi az a közkiállitás? A ki nem látta, annak még fogalma sem lehet arról. Megmondjuk tehát.

A közkiállitás egy nagy — vásár.

Feltünő az, hogy minden zugolyban meghuzódott egy árus, adván a leghaszontalanabb emléket — drága pénzért Érdekes aztán, hogy az árulás lányokra van bizva, s azt meg kell adni, hogy finom tapintattal vannak kiválogatva, a szebbek a leghaszontalanabb s kevésbé szépek (no mert a nők mindnyájan szépek) — az értékesebb vagy hasznosabb tárgyak árulására.

E nagy vásárban minden kapható, a mi csak az embernek kell.

A magyarok zsebére itt kiváló tekintettel vannak. Amerikában vagy Khinában sem lehetne eladni egy leányt sem magyar szóval.

Bugyegóban, czifra szoknyában stb. találsz magyar lányt mindenütt.

No, de ez csak azon előzékenységből származik, hogy azok a lények könnyebben hozzáférjenek — a jó vérü magyar zsebéhez.

* * *

A gépcsarnok is nagyszerü.

Ott a jó magyar ember szemét el nem kerülheti egy tárgy, melynek felirata megmagyarázza ama tárgyat.

Ime egy felirat hü másolata: „Első Magyarországban Resiczai anyagból Resiczán készitett mozdony.“

Ha ezt valami jámbor osztrák megtalálja látni, az ugyan törheti a fejét, hogy — még második Magyarország is van?!

* * *

Reszkess Tokaj!

Az orosz osztályban nagyszerü borok és szőlők vannak kiállitva — Tokajból és Tolcsváról!

Ugyan hogy kerülhettek azok oda? Ezt már csak Németh Imre ugynevezett magyar kiállitási biztos tudná megmondani.

Vajon nem Görgei, vagy valamelyik fajtája adta-é ezt az orosznak — hálából a multért?

* * *

Uj felfedezés.

A „dücsö“ osztrákoknak is van Csetnek, Verpelét nevü falujok. Legalább az osztrák földmivelési minisztérium kiállitásán ott találjuk a csetneki, verpeléti stb. dohányt.

Ki is tenné fel azokról a müvelt és becsületes osztrákokról, hogy — a „barbár“ Magyarország tollaival ékeskedjenek?!

Ugy látszik, hogy szeretik a — konczot, ha — magyar is.

* * *

Szeptember 2-át a magyar csárdában ünnepelte meg nehány poroszt. A szedáni csata évfordulati napjának alkalmából be is szedegettek a sashegyiből a nagy német birodalom lelkes fiai.

Buzgalmukban el is huzatták a czigányokkal a német néphymnuszt.

A barna fiuk legalább is 50-est vártak a „dücsö“ németektől. S ime egy poroszka primás elibe áll, s hősiesen megkinálja azt — tubákkal.

A czigánynak sem kellett több, s ráadásul a német hymnusz után — a tubákért — ráhuzta amaz ismert magyar dalt:

„Jaj de hunczut a német....“

Megéljenezték!

Vidéki élet.

Sámsom, szept. 8.

A „Debreczen“ olvasói legnagyobb részben ismerik Sámsomot, melynek lakosai nagyszámban fordulnak meg hetenként termékeikkel együtt a debreczeni piaczon.

Nem lesz tehát érdektelen, ha ez 5—6000 lélekkel biró faluról egyetmást el fogok mondani.

Van itt sok dicsérendő dolog, de van igen sok, ami megrovást érdemel.

Nem rég felállittatott ide egy olvasó egylet, mely szép virágzásnak indult. Ez a kis egylet, mely körülbelől 50 tagot számlál, csinos könyvtárral bir, amely részint az egylet költségén beszerzett, részint egyesek által ajándékozott könyvekből áll, s közel 120 kötetet számlál. Az egylet járat 10 lapot. A könyvek s a lapok felidézték a vágyat az egyesekben az olvasásra, s az együtt tartásra. Az urak nem huzódnak el, mint ezelőtt nehány évvel is még az izraelitáktól; s e viszony elragadt az alsóbb osztályuakra is, megtérnek egymás mellett; a nemes „és nem nemes,“ s az izraelita egy formán polgárokká lettek. Ez mind oly dolog, melyek a község lakosainak értelmes, józan eszéről tesznek tanubizonyságot s mint ilyenek igen dicsérendők.

De másfelől sok történik ami megrovásra érdemes, és különösen az egészségügy körül.

A 6000 főből álló lakosságnak nem tart a község orvost!

Ezt nem tudjuk, kinek rovjuk fel hibául? Az elöljáróságnak é, vagy épen a jegyzőnek, ki ezt elfeledé inditványozni? Bárki követte el ezt, ez vétek és bün egyszerre, különösen e járványos világban!

Már 3 egyén halt meg kolerában, s meglehet mind a 3 megmaradt volna, ha orvosi segélyt nyerhettek volna. A háromnak halálát meglehet 100 halál követi, különösen midőn a fertőztelenités sem hajtatik végre. Hallottam, hogy midőn a vasgáliczot elküldék a meghalt lakására, a rokonok nem levén felvilágositva annak rendeltetése felől, visszaküldték; hogy az urak tartsák meg maguknak! S az elöljáróság mit tett? Belenyugodott szépen!

Nemhogy felvilágositotta volna valaki őket, s ha akkor sem teljesitették volna a fertőztelenitést, erővel kellett volna azt megtétetni!

E dologra t. i. orvostartásra, s a kolera terjedésének meggátlása végett a legnagyobb szigorra felhivjuk az elöljárókat, s ha a tárgyban ezek semmit sem lenditenének, a megyét intézkedéstél végett!..

Lesznek ugyan, kik az igazság nyilt ki mondása miatt megfognak haragudni, nemcsak e sorok irójára, hanem a lapra is; de hogy haraguk minél nagyobb legyen, végszó gyanánt kimondom, hogy erélyesebb vezéri főre lenne itt szükség mint a mostani jegyző ki a zavarodott dolgokat teljesen tisztázni birná, s ki tudná tisztitani az Augias istállóját!

Vederemo.

(Válasz Wagner Lajos urnak, a „Debreczen“ 171-dik számában megjelent czikkére.)

Nagy-Károly, szept. 4.

A „Debreczen“ 159. számában azt mondtam, a n.-károlyi kereskedői testület mintegy 30—40 éve állhat fön, nem tudtam fentállási idejét határozottan, noha 15 éve ismerem a n.-károlyi piacz minden mozzanatát, ha nem is laktam mindig itt, tehát én is azon egyszeri hitelező példáját követtem, mivel tudtam, hogy a czáfolatban az érdekeltek bevalljak a valódi számot. Az egyszeri adóst hitelezője nem birta fizetésre, mivel semmi irásbeli elismervénye nem volt, tehát azon ötlete támadt, hogy felszólitásban kétszer annyi összeget kivánt, mint a valódi, erre aztán az adós lamentálva ir, és szemére hányja a hitelezőnek, hogy követelhet tőle annyit, mikor ő csak ennyi összeggel tartozik. Igy jutott a hitelező irásbeli elismervényhez és pénzéhez.

A n.-károlyi kereskedői testület tehát t. Wagner Lajos ur bevallása szerint 1852. óta, tehát 21 éve áll fent a nélkül, hogy valaha közgyülése és számadásvitele lett volna az elnökségnek.

Mielőtt az elnökséghez nehány kérdést tennék, igazolnom kell magam az iránt, hogy én a volt testületnek valódi tagja vagyok, miután t. Wagner ur azt tőlem meg akarja tagadni. Hogy én Kiss Ferencztől elváltam és uj czéget alapitottam az igaz, de hogy én a volt Kiss és Hoffelder czég részéről, a midőn még a ker. testület privilegiuma tentállott, 20 ftot a testület pénztárába befizettem az is igaz, és hogy egy év óta a testületek szabadalmai megszüntek, az ismét igaz; ennélfogva egy év óta nincs testületünk, tehát ujonnan befizetni sem okszerü, de még kevésbé czélszerünek találtam.

Miután azt tetszik mondani t. Wagner urnak, hogy 19-ed magammal adtunk be kérvényt a közgyülés megtartása végett, és hogy azok közül hat nem is tag, többen még a dijat nem fizették, ennélfogva a kérvényezésre, sem panaszra nem jogositvák, tehát kérdem, miért nincs jogositva 13 rendes tag a kérvényezésre és panaszra? miután csak 6 nem volt tagja akkor a testületnek, és miért nem volt ezen 6 kereskedő is tagja a keresk. testületnek? végre többen miért nem fizették be a dijakat? itt kezdődik a megfejtése az elnökség hanyagságának. Azon kereskedőtársaink nem tudták a czélt, a mire a befolyt pénz forditva lesz, tehát a befizetést okszerüleg tagadják meg. De ha a testület elnöksége 21 évi nyugalma helyett a tanitványoknak iskolát alapit, bizonyosan egy kereskedő sem tagadja meg a dijat; sőt tudom, többet tettek volna, ha az iskola fentartáshoz évenkint nehány forinttal hozzá kellett volna járulni is, hiszen a tanitványok szülei is szivesen megfizették volna a főnöknek ebbeli kiadásait.

Az elnökségnek rovom tehát fel hibául, hogy a tanitványoknak most sincs iskolájok, és ez az, melyet én szellemi s ebből kifolyólag anyagi kárnak veszek.

Wagner ur azt is mondja, miszerint nekem, ha rendes tagja volnék is a testületnek, ennek jótékonyságát még ideje sem lett volna élveznem, ugyan tessék megmondani, micsoda jótékonyságban részesültek eddig régebb kereskedő társaim? És nem lenne szives azt is megmondani, melyik közgyülés választotta meg a felemlitett számvizsgáló küldöttséget?

Nagyon jól tudom azt is, hogy az 50-es években a Bach-korszak alatt a kétfejü sas szárnyai és karmai alá kényteleniettünk, de a viszonyok régen változtak, és e jelvény — a kétfejü sas elrepülését mindenki örömmel nézte, és sietett minden társulat és testület a jelvényt hazánk czimerével felcserélni; csupán a n.-károlyi kereskedői testület elnöksége találta jónak a kétfejü sas szárnyai alatt a nyugodalmat.

Igen örvendek azon, hogy a közgyülés f. év és hó 14-re van kitüzve, és ha nem is kapok meghivást, miután t. Wagner ur nem ismer el rendes tsgnak, még is ott leszek. Hogy pedig felszólalásom idő előtti volt-é? bizom az e lapot olvasó közönség megbirálására. A vagyonkezelésről szerkesztett számadás, mely állitólag f. év julius 16-án vizsgáltatott, sem volt önkénytes, erre a polgármesteri hivatal szólitotta fel az elnökséget.

Wagner urnak a testület uj szervezkedése ellen felhozott jogi éveket nem találom elégségesnek a fedezésre, mert a kereskedelmi miniszter ur az 1872-dik évi VIII. t. cz. 82. 83. §§-ra hivatkozik, miután pedig erre vonatkozólag ez a legujabb törvény, tehát engedelmeskedjünk addig ennek, a mig másikat alkot az országgyülés.*)

Hoffelder Mihály.

*) E tárgyban a vitát lapunk terén befejezettnek nyilvánitjuk. A közgyülésen a többit már el lehet intézni. — Annak idején a gyülésről szivesen veszszük a gyors tudósitást. Szerk.

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Negyedik rész.

(Folytatás)

— Én nem is akarom őt rábeszélni, e volna a valódi mód, elrontani az ügyet. Nem, megkell azt tennie.

— Micsoda eszközöket gondol ön használni?

— Hadd maradjon ez titok, gróf ur.

— De ha nem sikerül?

— Egy franczianőnek nincs a mi ne sikerüljön.

Gabriella Arthurra nézett, mialatt szabálytalan vonásait egy elragadó mosoly világositá meg. Ő maga, mondá önmagáról, hogy sánta és rut, de Arthur igy gondolkozott. E leány veszedelmes. Egyik a kettő közül megtörténik, Ernfrid vagy folytatni fogja gyülöletét, vagy.... A kávét kinálták. Mikor ezt megitták Gabriella elhagyá a termet, s növendékét magával vitte, ki nagyon boldogtalannak látszott a miatt, hogy anyja megrovta.

Midőn az ajtó Gabriella mögött bezárult, Ernfrid fenhangon mondá:

— Rettentő rut. Valóban kedves Arthur nem tudom fölfogni, miként választhattatok ily nevelőnőt te és de Maillé marquisnő, van viseletében valami nyárspolgárias, valami szemtelenség egész lényében, a mi épen nem jó példa egy oly gyermeknek, a kit a magasabb társaságok részére óhajtunk fölneveltetni.

— Mit bizonyitanak szavaid Ernfrid? mondá Arthur, ha csak azt nem, hogy felfogásod különböző az én és a marquisnőétől. Csudálkozom, hogy ugy találod, mintha annak, a ki D — herczegnőt, O — field lord leányát fölnevelte, nem volna életmódja és modora. — A mi kinézését illeti, folytatá Arthur nevetve, azt lehet mondani, a mit egy szellemdus szerző Mirabeauról megjegyzett: „A szépség földjén termett rutság.“ Egyébiránt nem tudtam, hogy leányod nevelőnőjének szépnek kell lenni. Az ily egyének szépsége veszélyes lehet a család férfi tagjaira nézve.

E szavakkal Arthur elhagyá a szobát.

Gabriella azon pillanatban, midőn az ajtót betette, Ernfrid nyilatkozatát igen jól hallotta.

Midőn egyedül volt szobájában igy gondolkozott.

— E gőgös urat meg kell tanitanom, hogy van valami, a mi sokkal többet ér mint a születés és szépség. Meg akart alázni mint embert, ezért lakolnia kell. Ezenkivül női hiuságomat lábbal tiporta, ez boszut kiván. Ha mi nők, még oly rutak vagyunk is, még sem birjuk eltürni, hogy ezt mások is ismételjék. Okosság és ész nem érnek nálunk semmit, ha kinézésünkről van szó. — Mi nem türünk el semmi megjegyzést e felett. Ő szeretett anyám, e gyöngeséget nem irthattad ki leányodból; hanem be is vallom ezt legközelebbi levelemben őszintén.

Arthur nem tehetett nagyobb szolgálatot Ernfridnek, mint hogy eltávozott. Ezáltal Ernfrid haragja, mely már tőtt benne, levegőhöz jutott.—

Azonban nem kell hinni, hogy nejével házi perpatvart kezdett, vagy többé kevesbbé válogatott szavakkal hányta szemére viseletét, nem, ez igen ritkán, és csak nagyon rendkivüli esetekben történt meg, hogy Ernfrid magának ilyesmit megengedett. Egész más módja volt kedves élete párját kinozni.

Midőn egyedül voltak, igy szólott a gunyhangján:

— Elfeledtem közölni veled kedves Lilia, hogy nem soká remélhetsz egy előtted kedves egyént viszontláthatni.

— Ki lenne az? Ha Friggát kiveszem, a ki nagyon tetszik, senkit sem tudok Svédhonban, a ki kedves lenne.

— Te nem vagy udvarias kedvesem, ha férjednek ezt mondod.

— Én soha sem kétszinüsködöm.

— Tehát nem tudod kitalálni, ki légyen az?

— Lehetetlen. Atyám halva van, s anyám nem utazik ily időszakban.

— Azt a kiről én beszélek, féligmeddig szomszédaink közé számithatjuk. Most már kedves Liliám bizonyosan kitalálod.

— Szomszédaink annyira közönyösek, előttem, hogy ki sem tudom mondani.

— No ez kellemetlen volna, valóban azt hittem, hogy nagy örömöt szerzek ez ujdonsággal, miként Aurenius visszatért Algirból.

— Lilia átalában nem birt önuralommal, s e pillanatban használ sem vette volna, mert azon tudósitás, mit Ernfrid vele közölt, oly rögtönösen, oly váratlanul jött, hogy az ugy találta, mintha villám érte volna.

Anélkül hogy vigyázott volna magára felugrott, és kiálta.

— Aurénius visszatért?

Nincs férj, legyen bár oly hideg neje iránt a milyen lenni akar, a kit ne boszantana az öröm és meglepetés kitörése, ha azon férfiról van szó, kit régebben szeretett.

Ernfrid összeszoritá fogát és szinét változtatta, hanem azért látszólagos hidegvérrel ujra kezdé.

— Hiszen mondtam, hogy egy, szived előtt kedves egyén az. Nem titkolt örömöd bizonyitja, hogy nem tévedtem. Tehát hozzá teszem, hogy becsülettel, rendjelekkel és sebekkel tért vissza, hogy egy álmot valósitson, melyet sokáig tartogatott, mely azonban svédhonbóli elmenetele miatt nem teljesedett. — Szándéka van — nősülni. — Azt hiszem elhalványodtál. — Van talán valami kifogásod e házasság ellen?

— Nekem? hebegé Lilia tökéletes halott halványan. — Mi kifogásom lehetne ellene?

— Semmi a mint remélem, kezdé ujra gunymosolylyal Ernfrid. Bizonyosan örömöt szerez azt megtudnod, hogy Aurenius hü maradt első szerelméhez, csodálatos módon. Már mint hadapród szerelmes volt rokonába, bizonyos Aurenius Magdába. Nem tudom miért nem lett a dologból semmi, csak azt tudom, hogy Aurenius leányasszony férjhez ment valami Sturm, hámorbirtokoshoz. Két vagy három év mulva Sturm oly udvarias volt, és meghalt, ugyanazon évben, melyben a végzet minket összekötött. Magda most gazdag özvegy volt, s igy ugy látszott minden akadály el van háritva az utból. De Aureniusnak vetélytársa volt. E miatt kétségbe esve, hadi szolgálatba lépett. E közben meghal a vetélytárs, s Aurenius erről értesittetvén elhagyja Algirt, s Franczia országba megy, hol kiválasztottjával találkozik. Nyilatkozik, s társaságában visszatér Svédhonba, hogy élvezze a tiz évi hü szerelem jutalmát. Hogy tetszik neked e regény? Ez már csak csinos?

(Folyt. következik.)

Érmihályfalva, 1873. szept. 7.

T. Szerkesztő ur! Rendesen ugy van, hogy egyik baj, csapás, a másikat éri, egyik szerencsétlenség a másik után következik; azért ezen meg sem ütődhetünk; különösen annak tudatában, hogy az másként nem lehetett, s azon nem változtathatunk; hanem mégis mintegy könnyitni véljük, ha azt másokkal közöljük.

Ez év, legalább vidékünkre nem kedvező, mondhatjuk, a terméketlen, meddő, nehéz évekhez sorolható.

Az őszi vetés meg nem adta a munka bérét, a tengeri is kevés reményt nyujt: kolompérunk a homokon összeaszott, s kevés savanyuborunk lesz. Mig igy, a gazda egy felől hasztalan munkáján aggódik; más részről, aggodalmát tetézi évi adójának leszállitása; mert terménye nincs, mit eladhasson, s ahoz a tavasz termény reménye sem nyujt táplálékot: az adóekzekuczió pedig rajta van (két hó óta vegetál városunkban) mi nem tekintve az idő mostohaságát, a gazda kénytelen eladni csekély termését, s ha nincs százas kamatra kölcsönözni, szabadulni kivánna a lidércznyomástól. —

Nehéz időt élünk, s még nehezebbnek nézünk elébe, mindenütt inséget és nyomort látva; melyekhez járul a kolerának pusztitása, minek 4000 lelket számláló városunkban, öt hét óta, naponta 4—5 halott az áldozata. — Más betegség is uralkodó ugyan, de ez nem veszélyes.

Én folyó évi junius havában, bizonyos b. ügyben (miről majd fogok szólni) előbb mint tanu N.-Károlyba idéztettem; nehéz betegségemben az idézvényről mitsem tudva, meg nem jelenhettem (sőt megjelenni is felesleges volt ugyan), de elleneim a nagy-károlyi törv.-széktől elővezetés terhe mellett keresték meg a székelyhidi járásbiróságot, engemet aug. 23-ra Károlyba rendelni. A véletlen ugy akarta, hogy betegségem könnyebbülésével, homeopathikus orvosomhoz mentem Károlyba, hol ösmerőseimtől megtudva berendeltetésemet, a törvényszéken is megjelentem, s csak másnap, hazajöttemmel tudtam meg a skandalumot, mit B a r a n y i perzekutor házamnál elkövetett; ugyanis éjjel, négyizben 10, 12, 2 és 4 órakor házunkat legényével együtt megrohanta, s mintha isten tudja miféle nagy bünöst keresett volna, csendesen nyugvó szüleimet, testvéremet felzavarva, a szobákat felkutatta, s elmenetelemről nyilatkozó, 88—70 éves szüleimet, illetlen szavakkal bántalmazta és bosszusan fenyegette. — Hogy ha ily erélylyel járna el a tolvajok ellen! Na de minden okozatnak megvan a maga oka.

Hisz a megkeresésből jól tudta azt Baranyi, hogy berendeltetésem oka egyszerüség s nem valami főbenjáró dolog, tudta hosszas betegségemet s tudta, hogy P e t ő f i vándorbijaként nem hátamon hordom házamat, s bizony csak inkognito el nem távozom. Tehát bárminemü megkeresésre is, törvényes eljárása az lett volna, hogy ha honn nem találta, arról egyszerüen, jelentést kellett volna tennie; vagy ha honn talál, a körülményeket tekintve, humanitással, illemnek s jellemnek mást tenni nem lehet, mint bemenésre egyszerüen felhivni. De hisz honnan is vette B a r a n y i uram azt a hatalmat, egy birtokos, békés, elaggott polgár házát éjjel, minden erre való rendelet nélkül rárohanni s csendes nyugalmából felzavarni. Nem tudja, hogy ezzel a polgári s tulajdonjog, — mi a társadalom létezése egyik alapköve, — megvan csonkitva, nem tudja, hogy mindennek megvan a maga ideje és rende. A 88 éves aggastyánokat pedig, — tanulja meg! — hogy illem és erkölcsi kötelesség tisztelni; de meg azt is tartsa szem előtt, hogy ily jog és okszerütlen drasztikus eljárásnál könnyen hátul költhetik az ember sarkát.

Egyébirant én ugy gondolom, hogy ezen egész eljárás a gyarló együgyüség rovására tudható be, mely esetben megbocsátni erkölcsi kötelesség.

Kovács Mihály, m. k.

UJDONSÁGOK.

* **Könnyitsünk a szenvedő emberiség sorsán!** Ujabban adakoztak: K u h i n k a J. K. ur és fia 15 frt, K a s z a n y i c z k y Endre 3 frt, S z a b ó Sándor ur 2 frt. Eddigi főösszeg **356** frt **85** kr. és egy 1 ftos tallér. — Egyuttal helyreigazitjuk, miképp K u l c s á r József ur nem 1 frtot, hanem 2 frtot adott.

* **A „Rákóczy"-harang** szakértők által megvizsgáltatván, ugy találtatott, hogy az — bár hangja most még rezeg s majd egy fél hanggal alantibb, mint kellene — elfogadható, mert a toronyban vasállványra helyeztetése után rezgése lassanként el fog enyészni, sőt hangja is magasodni fog a verődés folytán. Egyébiránt az egész harangra nézve Pozdech jótállása 10 évre, arra nézve pedig, hogy a hangrezgés elmulik s a kellő hangot megkapja, bizonyos időre fentartatott.

* **A nőegylet** buzgó munkásságának ujabb jelét adta, midőn a kolera folytán árván maradt csecsemők felsegélésére a polgármesteri hivatalhoz 300 o. é. ftot küldött, mit az illető hivatal már fel is vett.

* **Az elemi iskolák** jövő tanéve mind a főiskolában, mind az utczákon e hó **15-én** fog megkezdetni, mire figyelmeztetjük a szülőket.

* **Őszinte sajnálattal** halljuk, hogy mélegen szeretett derék postagondnokunk M á j e r Antal, városunktól megválni szándékozik. Az ügybuzgó férfiu a postánál sok czélszerü reformot hozott be, s átalában elmondhatjuk, hogy ez álláson a közönségnek mostanában nem volt ily kedvencze. A legőszintébben óhajtjuk, hogy e hir ne teljesedjék be.

* **A kolera állása.** Debreczenben tegnap (szept. 8.) ujonan megbetegedet 1 férfi 4 nő, összesen 5; meggyógyult 3 férfi, 3 nő, összesen 6; m e g h a l t 3, ebből férfi 2, nő 1; orvoslás alatt 9 férfi 19 nő, összesen 28 személy maradt.

* **Tudomásul.** A városunkban is uralkodó járvány miatt özvegyekké s árvákká váltak segélyezésén a nőegylet részéről következőknek nyujtatott rögtöni segély: 1. Kulcsár Dánielné vál. tag vizsgálata folytán, czegléd-utcza 224. sz. a. szopós gyermekekkel özvegyen maradt N a g y I s t v á n nénak 10 frt. 2. Ugyanazon v. tag vizsgálatára az olajütőben elhalt N a g y S á n d o r és K o v á c s Z s u z s á n n a árváinak, a nagyanyjuk kezébe 10 frt. 3. Kis-Hatvan-u. 1391. sz. a. J á n d i J á n o s n é özvegyének s két kis gyermekének Török Pálné és Frits Józsefné v. tagok vizsgálata folytán 10 frt. 4. Patay Miklósné v. tag ajánlatára özv. F ü l ö p J á n o s n é J a k a b Z s u z s á n n ának 5 frt. 5. Férje által négy neveletlen gyermekkel elhagyott G o t t e s m a n n E m á n u e lnének Fürst Mátyásné v. tag ajánlatára 5 frt, — összesen 40 frt. Minthogy tudomásomra van, hogy városi közgyám Koszorus Lajos ur, ugy a „Debreczen" t. szerkesztője aláirást nyitott, s a begyülendő összeget a városi hatóság közbejöttével kipuhatolandott özvegyek és árvák közt szándékoznak kiosztani, czélszerünek láttam a segélyezés eddigi módját beszüntetni, mert könnyen megtörténhetnék, hogy a nőegylet olyaknak is adna segélyt, kik ilyenben már a városi hatóság által részeltettek, és megforditva, de mert a városi hatóságnak, melynek első kötelessége az özvegyen és árván maradtakat kipuhatolni, s segélyezni, inkább van módjában a valódi inséget megvizsgáltatni; s e helyett **300** frtot adtam át a városi hatóság rendelkezésére, csakis azt kérvén a tanácstól, hogy a segélyezés e 300 frtból valódi inségben levőknek adassék, s legelsőben és k i v á l ó l a g oly csecsemők fenntartására fordittassék az átadott összeg, kik édes anyjuk elhunytával a tápláló tejet, és dajkáló karokat vesztették el, s ápoltatásuk rájok nézve az életben maradás első kérdése. Debreczen 1873. sept. 8. K o m l ó s s y I m r é n é szül. T h u r z ó R ó z a, a nő-egylet alelnöke.

* **Dalnokiné asszony** jutalomjátéka ma este lesz a nagyváradi szinkörben. Ez alkalomból „L a l l a R o u k h" kerül szinre Nagyváradon s pedig először. Az ottani lapok nagy dicsériádákat zengnek e darabnak, mintha a jó ég tudja, mily csudamü volna. Egyébiránt Dalnokiné jutalomjátékára mi is nagy közönséget óhajtunk.

* **Gyilkossági kisérlet.** Tegnap este 9 óra tájban egy ismeretlen ember nejét s ennek anyját a bárány nevü korcsmában szentannautcza végén késsel megszurkálta, ugy hogy azok életéhez kevés remény van; a segélykiáltás folytán oda csődült nép menté ki a nőket a gyilkos kezek közül. A jó madár aztán szaladásnak eredt, de Szakál Gábor rendbiztosnak sikerült azt elfogni. Bent ül.

* **Iparosainkat** és gazdálkodóinkat talán érdekelni fogja a hir, hogy a kisvárdai vásár ujabban, — mint a szabolcsi alispán városunk hatóságához intézett levelében tudatja, — e hó 29 ére tétetett át.

* **A szinházban** ma kezdik meg az ugynevezett japániak „legnagyobb feltünést okozó" mutatványaikat. Mint halljuk, csak három előadást szándékoznak tartani.

* **Véletlen halál.** A Halápon az ugynevezett Pipóhegyen kutat csinálnak, s ott tegnap szerencsétlenség történt. Tollas Mihály napszámos lent volt a kutban, s a föld ráomlott s ott meghalt. Holt teste eltemetés végett beszállittatott a városra.

* **A fizetéssel ellátott** koleraorvosok tegnaptól kezdve már nem szedik napdijaikat, s igy ingyen sem gyógyitanak, mivel a kolera már szünik, a tiszti orvosokra levend bizva a betegek ingyen ellátása. Mi még koraiinak tartjuk e határozatot, kivánjuk azonban, hogy ne legyen okunk ez intézkedést megbánni.

* **Mit szül a kártya?** Tegnapelőtt nagyváradutcza végén egy korcsmában hazárdjátékot játszottak többen; egy pár ember aztán nagyobb összeg pénzt elvesztett, s ezek verekedést kezdtek. Összevérezték egymást. Tessék kártyázni!

* **Beküldetett.** A „Debreczen" 173-ik számában volt alkalmam, olyan féle rágalmat olvasni, hogy „a hadházi postakezelő-hivatal pontos a nem hivatalos órák alatt a hivatalos szoba bezárására nézve." Városunk polgárai ellenem sem a hivatalos órák rendetlen megtartása, — sem levelük hiányos kezelése, — vagy elveszése miatt panaszt soha nem emeltek. — A mi pedig panaszló levele elvesztét illeti, miután levelét továbbitottam, — azon oknál fogva, hogy a postaintézet az egyszerü levelekért nem szavatól, — nem áll hatalmamban kifürkészni, hol tévedhetett el levele, de hogy én elküldtem, bóna fides állitom. Ugyanazért az ellenem emelt rágalmat egyszerüen visszautasitom. — Hadház, 1873 szept. 8. V e s z p r é m y h. postamester.

* **Öngyilkosság.** U h e r nevü őrmester a helyben állomásozó 39. sz. gyalogezred 16. századától az éjjel ismeretlen okból főbe lőtte magát a kaszárnyában.

KÖZGAZDASÁG.

(+.) D e b r e c z e n s z e p t. 9. Ma reggelre nagy köd boritotta láthatárunkat, mely 10 óra tájban oszlott el. Az éj hüvös, melyet a köd által egészen őszies regg váltott fel.

Piaczunk — a ma folytatólagos hetivásárban ujra élénk s megnépesült a nagy mérvü behozatal által. Ha volt eladó tárgy, volt vevő is elég; mindazáltal a tegnap jelzett árak kevéssé csökkenő változást szenvedtek. — A jó buza ma épugy elkelt, mint tegnap, csak a csekélyebb és konkolyosok vesztettek árukból. — A rozs ha szép volt, szinte becses volt, a konkolyos ebben is becstelen; a kétszeres pedig alig volt árosabb a jó rozsnál; árpa, zab, tengeri és köles csökkent. Ma már uj esős tengerit mutattak be piaczunkhon a majoros féle emberek, zsákszámra 1.60—80 kron adván. A többi terményárak igy áltak: Sulyos tiszta buza 12.80—13.20 kr, könyebb 11.60—12.50, kétsz. 8.80—10.40 kr, rozs 8.20—9.50 kr, árpa 4.60—80 kr, zab 2.70—90 kr, köles 6.80—7.20 kr, zsák kolompér 1.30—40 kr.

Délben 12—1 óra közt még sok termény volt eladó, s kivált buza sokkal olcsóbb áron kinálttatott a fentebb jegyzetteknél. Volt ugyan olyan vakmerő eladó, ki azt mondta, hogy visszaviszi inkább, minthogy nagyra szabott árából engedjen.

— M a g y a r o r s z á g e z i d e i t e r m é s e eredményének biztosabb megállapitása végett a földm. miniszter ujabb körrendeletet bocsátott ki a hatóságokhoz. Előre bocsátván, hogy a jul. 15-kén kelt körlevél folytán beküldött jelentések hiányosak, részint mert a lábon lévő, vagy ki nem csépelt gabna maga tartalmának megbecsülése nem biztos, stb., a körrendelet igy folytatja: Most, midőn az aratás után a cséplés mindenütt folyamatban, sőt részben befejezve van, a különféle termények átlagtermése ismeretes és biztosan kimutatható, s miután a kormánynak a legfontosb közigazgatási érdekek szempontjából, ugy a gazdaközönségnek is üzleti érdekeibe vágó indokokból alapos, a valót teljesen kitüntető tudomásra van szüksége a tekintetben, mely vidéken mily mérvü kiviteli feleslegre lehet számitani, vagy esetleg mely vidékek azok, — melyeken a kedvezőtlen év folytán feleslegre egyátalában nem számithatni: ezen fontos indokból egy ujabb felvételt tartok szükségesnek, melynek ezen intézvényem vételével az alább következő módozatok közt minden haladék nélkül való keresztülvitelét ezennel elrendelem. A mellékelt rovatos ivekből minden járás szolgabirájának egy-egy kiadatván, azok általuk minden község nevének beirásával a községnek meglátogatása utján a helyszinén töltendők ki; a különféle termények átlagterméseinek bejegyzésénél nemcsak a sok esetben kevésbbé tájékozott elöljárók, hanem a község értelmiségének egyéb tagjaitól is kérendő nyilatkozat. Ott, hol egy község határában nagyobb uradalmak vannak, és az uradalmi és községi földek termésátlagai közt különbségek mutatkoznak, mindkét átlagszámok külön sorban lesznek bejegyzendők és a rovatlapnak megjegyzésekre ázánt rovatában megemlitendő lesz, hogy a nagy birtok vagy uradalmi föld az egész járásnak megközelitőleg mily részét teszi, pl. egy negyedét, felét sat. Az átlagtermések bejegyzése az egész munkálat egysége érdekében alsó-ausztr. mérőkben és kat. holdankint kell hogy történjék, mely körülményre figyelni a szolgabirákat különösen utasitandóknak tartom, miután a fönemlitett, juliusban eszközölt felvétel alkalmával több jelentésttevő a Magyarországban divó egyéb holdakat vette alapul. — Hogy e tekintetben a felvétel könnyittessék, a rovatlapon egy kulcs látható, mely szerint a 1100 és 1200 négyszög öles holdnak termése azonnal minden nehézség nélkül 1600 □ öles holdra alkalmazható. A rovatlapoknak a részletezett modorban való kitöltésére a szolgabiráknak legfeljebb két hét adandó, mely idő alatt a járásbeli községeket meglátogathatják. — Ezen idő lejártával a közönséghez beküldött rovatlapok egy a k ö z ö n s é g által már előbb a törvényhatóság különböző vidékeiről kijelölt szakértőbb gazdákból álló s a megyei alispán elnöklete alatt összeülő bizottság által felülvizsgáltatnak, s a tényleges állapottal való lelkiismeretes összehasonlitás után helybenhagyatnak, vagy a szükséghez képest kiigazittatnak. Ugy a rovatlapokon jelentésttevő szolgabiráktól, mint a fölülvizsgáló bizottságtól egyaránt elvárom, hogy teendőjük fontos voltát komolyan felfogván, a lehető pontossággal fognak eljárni. A felülvizsgált jelentések a felülvizsgálók névsorával együtt minden késedelem nélkül hozzám beküldendők, minek legkésőbbi határideje gyanánt e hó utolsó napját jelölöm ki. — Az ide beérkező jelentések megtekintése után esetleg felmerülhető kételyekre nézve föntartom magamnak a tényállásnak saját kiküldöttem általi felvételét.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

DEBRECZENI SZINHAZ.
Ma kedden, 1873. szept. 9-én.
Első nagy előadása
a császári
Japáni müvésztársaságnak
4 ur, 2 hölgy és 4 gyermekök által.
Riekertzen H. N.
igazgatása alatt.
Kezdet 7 órakor vége *fél* 10-kor.

H I R D E T É S E K.

Tiszavidéki és 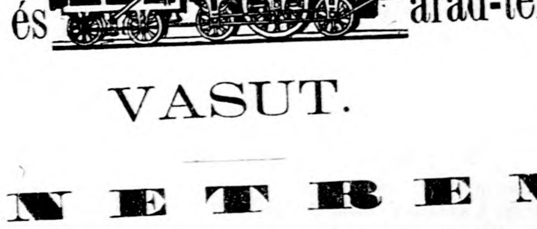 arad-temesvári

VASUT.

M E N E T R E N D

1873. évi május hó 1-től kezdve további intézkedésig.

I. Bécsből és Pestről Kassa felé.

	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napsz.
Bécs északiv.ind.	8	—	este	8	30	reggel.			
„ állam v.	8	20	„	8	45				
Pest	7	30	reggel	6	26	este.			
Czegléd	10	18	délelőtt	9	8	„			
Szolnok	11	22	„	10	4	éjjel.			
P.-Ladány	2	1	délután	1	2	„			
Debreczen	3	51	„	2	52	reggel			
Nyiregyh.	5	57	„	4	22	„			
Szerencs	8	20	este	6	1	„			
Miskolcz	10	40	éjjel.	7	55	délel.	2	6	délut.
Kassa érk.	3	22	„	12	14	délután	4	52	„

IV. Kassáról Pest és Bécs felé.

	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak	ó.	p.	
Kassa ind.	4	20	regg.	9	34	délel.	6	—	délután
Miskolcz	7	9	„	1	56	délut.	9	50	este, érk
Szerencs	8	35	„	4	9	„			
Niregyh.	10	37	délelőtt	7	26	este.			
Debreczen	12	47	délut.	10	34	éjjel.			
P.-Ladány	2	25	„	12	43	„			
Szolnok	4	54	„	4	46	regg.			
Czegléd érk.	5	47	„	5	59	„			
Pest „	8	31	este.	8	45	„			
Bécs állam „	6	3	regg.	6	9	este.			
„ északi v.	6	20	„	6	24	„			

II. Bécsből és Pestről Arad és Temesvár felé.

		ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak
Bécs északiv.	indulás	8	—	este.	8	30	regg.
„ államv.	„	8	20	„	8	45	„
Pest	„	7	30	reggel.	6	26	este.
Czegléd	„	10	18	délel.	9	18	„
Szolnok	„	11	12	„	10	40	éjjel
Mezö-Tur	„	12	22	délut.	12	36	„
Csaba	„	2	1	„	3	30	regg.
Arad	érkezés	3	42	„	6	4	„
„	indulás	4	35	„	6	23	„
Vinga	„	5	44	„	7	32	„
Temesvár	érkezés	7	1	estve	8	49	„

V. Temesvár és Aradról Pest és Bécs felé.

		ó.	p.	napszak	ó.	p.	napsz
Tmesvár	indul ...	8	55	reggel	5	29	délután
Vinga	„	10	24	délelőtt	7	16	este.
Arad	érkezés	11	21	„	8	34	„
	indulás	12	25	délut.	9	4	„
Csaba	„	2	10	„	11	41	éjjel.
Mezö-Tur	„	3	41	„	2	13	„
Szolnok	„	4	54	„	4	17	reggel
Czegléd	érkezés	5	47	este.	5	49	„
Pest	„	8	31	„	8	45	„
Bécs államv.	„	6	3	regg	6	9	este
„ északi v.	„	6	20	„	6	24	„

III. Bécsből és Pestről Nagyvárad felé.

	ó.	p.	napszak	ó.	p.	napszak
Bécs északiv. indul.	8	—	este.	8	30	regg.
„ állam v. „	8	20	„	8	45	„
Pest „	7	30	regg.	6	26	este.
Czegléd „	10	18	„	9	8	„
P.-Ladány „	2	35	délut.	1	26	éjjel.
B.-Ujfalu „	3	35	„	2	43	regg.
N.-Várad érkez.	4	47	„	4	6	„

VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.

	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napszak
N.-Várad indul.	11	22	délel.	9	5	este.
B.-Ujfalu „	12	28	délut.	10	33	éjjel.
P.-Ladány érkez.	1	23	„	11	44	„
Czegléd „	5	47	„	5	59	regg
Pest „	8	31	este.	8	45	„
Bécs államv. „	6	3	regg.	6	9	e.
„ északi v. „	6	20	„	6	24	„

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Debreczenben, N.-Váradon, Kassán, Miskolczon, Szerencsen és Temesvárott, a pályaudvarokon kifügg esztett menetrendekből tudható meg.

Az üzlet igazgatóság.

Értesités.

Van szerencsém értesiteni a t. közönséget, hogy a Mármaros-szigeti faüzlet raktárát a gázgyár udvarából a Posszert János ur kertbirtokára, az asztalos-épitész társulat szomszédságába tettem át, ahol is mostantól fogva gazdag választéku raktáramban mindenkor készletben levőépület, asztalos és másnemü szerszámfáimat a legjutányosabb ár mellett fogom kiszolgáltatni; ugyanott tüzifa eladással is foglalkozom.

545 2—3 **Feischl Fülöp.**

Nyilatkozat.

Alólirt hálás elismeréssel hozom köztudomásra, hogy a „Tisza biztositó és jelzálogbank Debreczenben" a nőm sz. Raffner Mária életére kötött biztositás alapján, annak bekövettkezett halála után az 500 ftnyi biztositott összeget, minden felesleges nehézségek tétele, valamint hiány és levonás nélkül kifizette.

Kelt Szegeden, 1873. aug. 16.

Árpás György m. p.

Előttünk: zentai lakos s vendéglős.

Czenger István m. p.
Eremics Milán m. p. 538 3—

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város gazdasági tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó ugynevezett „Vekeri" kaszálló — mely áll 721 hóld szántó és kaszálló földből f. évi september hó 22-én d é l e l ő t t 9 órakor a városház nagy tanácstermeben tartandó közönséges árverés utján, az 1873-ik évi október hó 1-ső napjától kezdve 5 egymást követő évekre haszonbérbe ki fog adatni; kikiáltási árul a mostani 4000 frt évi haszonbér szolgálván, a ki árverelni kiván, az tartozik annak tiszszázalékát bánatpénzül letenni, a többi feltételek a számvevő hivatalnál megtekinthetők.

Kelt sz. kir. Debreczen város gazdasági tanácsának 1873. sept. hó 1-én tartott üléséből.

Boczkó Soma
t. jegyző.

541 2—3

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város részéről közhirré tétetik, hogy a tulajdonához tartozó Kovács Pál féle ház ondódi külső földjének azon része, mely közelebb a látóteleki földek közül foglaltatott vissza, és a mely rész 7 $^{1408}/_{1600}$ holdat tesz, a f. évi október hó 1-ső napjától, 1878-ik sept. utolsó napjaig terjedö 5 évre közönséges árverés utján a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog kiadatni, és avégett határidőül ugyancsak a most folyó év s e p t e m b e r hó 18-ik n a p j á n a k d. e. 9 ó r á j a a nagy tanácsterembe oly móddal tüzetett ki, hogy addig irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, és a bérleni kivánók értesittetnek, hogy árverési feltételül azon házután való földnek többi részére nézve fenn álló s a számvevő hivatalnál megtekinthető haszonbéri szerződés pontozatai szolgálnak.

Kelt sz. kir. Debreczen város gazdasági tanácsának 1873. aug. 25 én tartott üléséből.

Kiadta

Boczkó Soma,
t. jegyző.

543 2—3

Felhivás!

Az érmelléki takarékpénztár egylet alapszabályai értelmében az évi számadások megvizsgálására kiküldendő bizottság megválasztása közgyülés tárgya lévén:

E tárgyban r e n d k i v ü l i k ö z g y ü l é s hirdettetik s annak határnapjául folyó évi o k t. 3-ik napja, vagy netalán ezen közgyülés nem sikerülése esetére az alapszabályok 56. §-a értelmében f. évi n o v. 28-ának mindenkor d. e. 10 órája Székelyhidra az egyesület rendes helyiségébe kitüzetik, mikorra is minden tisztelt részvényes tag saját személyében vagy részvényes meghatalmazottja általi megjelenésre ezennel felkéretik.

Kelt Székelyhidon, 1873. aug. 3.

Az érmelléki
takarékpénztár-egylet
igazgató választmánya.

488 3—3

Arverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város részéről közönségessé tétetik, hogy a tulajdonához tartozó „külvásári kávéház a magas csapszékkel" továbbá ugyancsak a külvásártéren levő „cserepes csapszék." „epreskerti korcsma," és a külső barom vásártéren levő „két kő pincze." haszonbérbe adása iránt ujabb árverési határidőül a f. évi s e p t. h ó 19-ik n a p j á n a k d. e. 9 ó r á j a tüzetett ki a nagy tanácsterembe, és ezen határidő azon hozzáadással tétteik közönségessé, miszerint addig irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, és a feltételek mind az alólirottnál, mind a számvevő hivatalnál megtekinthetők. —

Kelt sz. kir. Debreczen város gazdasági tanácsának 1873. aug. hó 29 én tartott üléséből. —

Barcsay István
tanácsnok.

544 1—3

Arlejtési hirdetmény.

A debreczeni magyar kir. dohány beváltó hivatalnak bel- és kül városi épületein részben még e folyó évben, részint jövő évi május hó végeig létesitendő tatarozásokra. —

Ezen a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszteriumnak e f. hó 4-én 45,146. szám alatt kelt rendeletével engedélyezett, költségvetésileg 8125 frt 12 krra megállapitott tatarozások, leginkább kőmives és ács, továbbá asztalos, bádogos, lakatos, festő és mázoló munkákat igényleneknek biztositása tekintetéből, az alulirt felügyelőségnél e folyó szeptember hó 23-án verseny tárgyalás fog megtartatni, melynél az előirt kellékekkel ellátott irásbeli ajánlatok, a fenn kitett nap déli 12 óráig elfogadtatnak.

Az ajánlati és szerződési feltételek, valamint a terv, előirányzatok és költségvetések a szokásos hivatalos órákban, e felügyelőségnél betekinthetők.

A m. kir. dohány-beváltó felügyelőségtől.

547 1—3

Debreczen, 1873. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ½ évre 2 ft 50
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10
Előfizetési pénz s minden közlemé
Főpiacz, Vecsey-ház földszin
szerkesztőségbe bérmentve külden
Előfizethetni helyben
Telegdi K. Lajos könyvkere
désében s a szerkesztőségnél. — Egyé
a postahivatalok utján.

Bécs.

*** Ha az egykori magy
élne, bizonyára Bécsről mondaná
igéket, a melyeket Mohácsról
hogy — hajdani nagy létünk g
metője!

Mohácsnál hazánk leglelk
aitól fosztott meg az ellenség,
létünk feltételeit, kincseinket ve

Szintén sirni halljuk még
is, midőn Bécs utczáit tapossa
ember. Mintha felzokogna ott m
jelentvén, hogy magyar kéz fára
Azok a büszke paloták intege
lénk, mintha mondanák, hogy
gyar verejtékből épültünk tel n

Bécs város minden fénye
nak gyász leple gyanánt tünik

Hát még ha elgondoljuk,
csinálták nyakunkra azt a tem
lamadósságot, s épen akkor,
a legnagyobb rabigában nyögtü
elaltatott bennünket a zsarnoks
porával, s arra ébredénk fel,
fizetni kell azt a pénzt, melyb
tek és isten tudja mit csinálta
mig nyakunk felett a hóhérbá
tották, hogy az elmetsze nyakt
helyt ajkainkról egy csendes h
haj lebben el.

Arany és ezüstbányáink
most is odahordják a temérdek
s nekünk adnak annyi rong
hogy adóinkat alig fizethetjük.

Bécs — tagadhatlanul —
emelkedik, s óriási léptekkel h
pont felé, hol a legnagyobb
sok állanak.

Nekünk is illenék talá
örülni. Mert hiszen nemzetü
össze van köttetve Bécscsel
nyomó bennünk a fájdalom é
nak elgondolása folytán, hog
dani nagy létünk romjain
Bécs.

Elvitázhatlan az, hogy els
a föld adja a gazdagságot, an
csei szolgálnak eszközül anyag
sunkra. Bécsnek földe nincs, s
trákok Magyarország dus hatá
mithatnak e tekintetben.

Nincs is afelől kétség,
gyarország gazdagitja Bécset.

De vajon nem fog-e el
a legnagyobb keserüség, midő
kat azok emésztik fel, a kikne
szavára egykor — elhulltanak
jaink?!

Ki volna az, a kiben nem
fel az a gondolat: hogy ha B
énkből annyira képes emelke
ne tehetnők azt mi is saját

Csak Bécsnek az igáját
ráznunk magunkról! A menn
évenként Bécsbe visznek tölü
nagygyá lehetésünk eszközeit
hetnők. Ellenben, mit ad Béc
Gunyt és megvetést.

Kormányunk azért még
szik oda, hogy függetlenitse
nemzetünket az ádáz bécsi ke
inkább önállóságának feláldoz
közöket ad Bécsnek arra, hog
ket minél inkább magához fü

TÁRCZA

SZÜLETÉS ÉS MÜVE

Regény négy kötetben

Irta Schwartz Mária

Negyedik rész.

(Folytatás)

Ernfrid neje feldult arczát s
Lilia nehéz küzdelmet állot
meivel, anélkül hogy erőt vehetett
Végre megerőltetéssel megsz
— Honnan tudod mind ezt?
— Én a szeretett lény egy
tudom. Talán azt mondod, hogy
fogás. Hogy neked tessem, szives
vaznék, különösen, miután hü s
dához azt bizonyitaná, hogy i
szenvedélye csak futó szeszély v
latomra nem tehetem. Itélj maga
ki segélyemre volt, midőn karom
senki más nem volt mint Aureni
asszonynyal és egy ifju francz
lelkészlakba utazott.

Lilia kendőjét ajkára tet
fájó sohajt elnyomjon, mely ut
— Hogyan kedves Liliám.
nak látszol!

Ernfrid megragadá kezét é